

**Inventaris van het archief van
de familie Moorrees
en de geparenteerde families
Van Hall, Rengers Hora Siccama,
Hanewinckel, Harmsen en Plaat
(1772-2005)**

Samengesteld door drs. B. Woelderink

HDC / Protestantse Erfgoed Collectie
Bibliotheek Vrije Universiteit Amsterdam
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

Collectie nummer: 875
Juni 2020

Inleiding

De familie Moorrees komt oorspronkelijk uit het Zuid-Oostelijke deel van Nederland. De gezinshoofden waren veelal Maasschippers en kooplieden, die vanaf het midden van de zeventiende eeuw in het bezit waren van het burgerrecht van de stad Nijmegen. Maar de plaatsen van geboorte en overlijden wisselden aanvankelijk van Eijsden tot Dordrecht. In Nijmegen maakte de mannelijke leden van de familie in de 18de eeuw deel uit van de protestantse elite, die deelnam aan het bestuur van de stad en die naderhand ook functies in de Nederbetuwe vervulde. De hogere maatschappelijke status werd onder andere tot uitdrukking gebracht door het aannemen van een familiewapen met daarin in twee kwartieren drie morenkopjes, die naar de familienaam verwezen.¹

In de achttiende eeuw kwamen er ook andere beroepen voor, waarvoor men gestudeerd moest hebben, zoals als jurist of predikant. De eerste dominee in de familie was Dionysius Franciscus Moorrees (1722-1776). Van hem stamt ook de tak af van de familie Moorrees, waarvan de papieren in deze inventaris beschreven worden. In de patriottentijd behoorde de familie duidelijk tot de oranjegezinde partij in ons land. Zo zijn er in het Koninklijk Huisarchief brieven bewaard gebleven over de politieke situatie in Nijmegen afkomstig van mr. Johannes Moorrees (1719-1772) een oudere broer van Dionysius, die via de militaire commandant van Nijmegen doorgezonden werden naar prins Willem V in Den Haag.²

Van deze Johannes stamt een tak Moorrees, die rond 1800 in Zuid-Afrika gevestigd was en een reeks aan predikanten opgeleverd heeft.³

De zoon van ds. Dionysius Moorrees, J.G.G. Moorrees (1751-1808), studeerde in Groningen en met de daar verworven rechtentitel was hij ook geschikt om een plaats in te nemen onder de regenten van het ancien régime in de Republiek. Zo was hij onder meer werkzaam als drost van Tiel. Zijn eenvoudige portret laat hem zien met een Oranjekokarde op zijn hoed. Het hoeft ons niet te verbazen dat zijn zoon Bernardus Moorrees (1780-1860) in de zomer van 1795 het land verliet om zich aan te sluiten bij andere uitgeweken Oranjegetrouwe militairen in het zogenaamde Rassemblement van Osna-brück. Dit korps werd op last van Pruisen al spoedig ontbonden, maar in 1799 vertrok de jonge Bernardus opnieuw uit Nederland om zich te voegen bij het toen in Engeland gevormde legerkorps, dat bedoeld was voor een invasie in Nederland. Die plannen gingen in rook op en teleurgesteld verliet

¹ In het Nederlands Patriciaat dl. 47, 's-Gravenhage 1961, is de genealogie Moorrees opgenomen op de pagina's 205-241.

² Inventaris van de archieven van Willem V 1745-1808 en de Hofcommissie van Willem IV en Willem V 1732-1794, bewerkt door B. Woelderink, Hilversum 2005, inv. nr. 1944 en 1945, Briefwisseling van de stadhouder met luitenant-generaal W.G. van der Hoop, onder meer commandeur van Nijmegen.

³ Tot de bekendste van zijn geslacht in Zuid-Afrika behoort prof. dr. Adrianus Moorrees (1855-1938), predikant te Kaapstad en hoogleraar te Stellenbosch, zie Suid-Afrikaanse Biografische Woordeboek, dl. III, Pretoria 1977.

Moorrees Engeland. Zoals hij in zijn autobiografische aantekeningen schrijft⁴ voelde hij na deze verwarrende wereldse ervaringen een roeping om predikant te worden. Hij studeerde in Utrecht en behoorde daarna als conservatief en rechtzinnig predikant tot diegenen die grote moeite hadden met het door koning Willem I in 1816 uitgevaardigde reglement voor de Nederlandse Hervormde Kerk, zonder echter zoals vele anderen in de jaren 1830 die kerk te verlaten.⁵

Ds. B. Moorrees diende onder meer de gemeenten Wijk bij Heusden (tweemaal !) en Nijkerk. Hij publiceerde regelmatig preken en tractaten. Daarvan zijn er in dit archief meer bewaard gebleven (inv. nrs 145-147) dan van zijn persoonlijke papieren. Ds. Moorrees is viermaal getrouwd geweest, o.a. met Nennetje van der Flier uit Nijkerk (1806-1845). Uit dit huwelijk stamt Johannes Gerhardus Gabriel Moorrees (1834-1907), die net als zijn vader in Utrecht theologie zou studeren. Hij stond als predikant onder andere te Ommen, Maasland en Uithuizermeden. Zijn laatste gemeente was Aalst in de Bommelerwaard. Daar overleed in 1900 zijn vrouw Christina Elizabeth Plaat (1834-1900). Enkele jaren later, in 1906, werd hem emeritaat verleend. Eén jaar later overleed hij ten huize van zijn dochter Nanette Johanna Harmsen-Moorrees te Baarn. Zijn grafsteen is nog aanwezig op de oude begraafplaats in dat dorp.

Het gezin Moorrees-Plaat kreeg zes kinderen waarvan de beide jongens predikant zouden worden. De oudste Bernardus, had evenals zijn grootvader in eerste instantie militair willen worden. Maar na uitgeloot te zijn voor de officiersopleiding aan de Koninklijke Militaire Akademie beproefde hij een studie medicijnen aan de universiteit te Groningen, die afgebroken werd.⁶ In 1892 besloot hij, omdat hij het gymnasium diploma ontbeerde, dan toch in Zwitserland theologie te gaan studeren aan de Hogeschool van de Societé Evangélique te Genève, een instituut dat in de vroege dagen van het Reveil (rond 1830) was opgericht en waar veelal calvinistische studenten uit Zwitserland en Frankrijk in orthodoxe richting voor een beroep als predikant werden opgeleid.⁷ In de periode dat Bernardus in Genève studeerde vertoefden daar nog een paar Nederlandse theologen in spe. Met zijn Nederlandse studiegenoten is hij op een foto vereeuwigd. Later in het jaar 1892 zou zijn jongere broer Johannes Burghardus dezelfde opleiding in Genève gaan volgen. Deze overleed echter al in 1899, na een kort predikantschap in het Drentse Pesse.

We keren terug naar Bernardus Moorrees. Na in Nederland met goed gevolg nogmaals geëxamineerd te zijn door de classis van Nederlands-Hervormde Kerk in Zeeland kon hij het beroep aannemen van de hervormde gemeente te Babiloniënbroek.

---

⁴ Bekeering en eerste levensjaren van wijlen den wel-eerw. Zeer Geleerden Heer B. Moorrees. In leven leraar der Hervormde Kerk, door zijn eerwaarden zelve beschreven, en nu met een voorwoord en naschrift uitgegeven door W.J. Geselschap, Predikant te Heemstede, Amsterdam 1862.

⁵ K. Exalto e.a. red., Zij die bleven. Schetsen over leven en werk van acht predikanten die niet met de Afscheiding meegingen, Nijkerk 1981, hierin : H. Harkema, Bernardus Moorrees, p. 68-82.

⁶ Hij komt voor in de Groninger Studentenalmanak van 1890.

⁷ Archief van de Societé Evangélique de Genève. Dit berust in de handschriftenafdeling van de Bibliotheek van Genève : o.a. geraadpleegd inventaris nummer 186 'Régistre des Etudiants' 1832-1908 en inventaris nummer 190 'Régistre des Examens'.

Begin 1896 trad hij in het huwelijk met Anna Maria Catharina Hermanna van Hall (1867-1924), die hij in Groningen had leren kennen. Het gezin kreeg vijf kinderen, waarvan er één na de geboorte overleed. Moorrees stond lange tijd (1904-1923) in Heteren in de Betuwe, waar in de ruime pastorie zijn opgroeiende kinderen in de vakantie konden spelen met neefjes en nichtjes. Na 1923 stond Moorrees nog te IJsselstein, waar hij in 1930 met emeritaat ging en waar het graf van zijn vrouw en hem nog te vinden is. Zijn vrouw had vóór haar huwelijk in Groningen als onderwijzeres gewerkt. De drie dochters van het echtpaar Moorrees-van Hall zouden na hun opleiding ook dat beroep gaan uitoefenen aan instellingen van Christelijk onderwijs. Van hen zijn vrij veel papieren bewaard gebleven. Die van Christina Elizabeth en van Hermine Moorrees bevinden zich in dit archief. Zij overleden ongehuwd. Hun oudste zuster Anna Maria Catharina Moorrees trouwde in 1936 met ds. Jan Gerrit Woelderink (1886-1956); haar archiefbescheiden worden bewaard in het archief Woelderink, dat eveneens in bewaring is gegeven bij het Historisch Documentatiecentrum voor het Protestantisme te Amsterdam.

Hadden de beide predikanten Bernardus Moorrees in hun jeugd de neiging gehad een militaire loopbaan te volgen, de enige zoon van het echtpaar Moorrees-Van Hall zou daadwerkelijk de officiersopleiding aan de Koninklijke Militaire Akademie volgen. De Tweede Wereldoorlog bracht voor deze J.G.G. Moorrees (1901-1966) een tragische ontwikkeling met zich mee. Weliswaar mocht hij in 1943 het gevangenkamp voor Nederlandse officieren in Stanislau verlaten, maar alleen omdat hij daar door kinderverlamming gehandicapt was geworden en dus ongeschikt voor het militaire beroep. Over hem zijn enkele bescheiden bewaard gebleven in het archief van zijn zuster Christina Elizabeth, die nog niet voor onderzoek zijn vrij gegeven.

De drie meisjes Moorrees hadden een zeer goede verstandhouding, schreven elkaar toen zij in verschillende plaatsen werkten regelmatig en maakten af en toe gezamenlijk ook een vacatiereisje b.v. naar Engeland, waar een nicht Wüstenhoff woonde. De oudste en de jongste zuster volgden de opleiding tot onderwijzeres aan de Christelijke kweekschool met internaat te Zetten. De middelste zuster, die een kunstzinnige belangstelling had, volgde een opleiding in Arnhem. Zij koos een andere richting en werd vaklerares fijne naaldwerken. Langdurig was zij verbonden aan de 1^e Christelijke Huishoudschool aan het Ericaplein in Rotterdam-Zuid. Zij werd daar in 1949 adjunct-directrice tot haar pensionering in 1963. In Rotterdam ontplooidde ze activiteiten binnen de Zuiderkerk wijkgemeente in het Centrum van Rotterdam, waar haar aangetrouwd familielid ds. W. A. Zeijdner vorm gaf aan een moderner kerkelijk leven toegespitst op de grotestadsproblematiek (zie in dit archief de nrs. 84-91). Deze succesvolle arbeid kreeg een knak toen ten gevolge van het bombardement van Rotterdam de Zuiderkerk en de wijk waarin dit Godshuis was gelegen compleet verwoest werd.

De jongste dochter van het echtpaar Moorrees-Van Hall, Hermine (1904-1981), werkte niet minder dan 45 jaar in het onderwijs. Langdurig was zij verbonden aan het Christelijk lager onderwijs in de plaatsen Vianen (1936-1951) en Rhenen (1951-1969). Daar bleef ze na haar pensioen wonen, waar haar oudere zuster Christina Elizabeth bij haar kwam wonen en haar nog een tiental jaren overleefde. Hermien Moorrees bleef gehecht aan de vrienden-

kring die ze in Zetten had opgedaan en was een trouw bezoeker van de reünies die door de Z.O.N.-club georganiseerd werden.⁸

Het archief van de oudere generaties Moorrees berustte ten dele bij mijn tante mevrouw C. E. Moorrees, die het aan mij heeft doorgegeven, en ten dele bij haar gelijknamige nicht mevrouw C. E. Gerretson-Harmsen, door wiens familie het aan de bewerkster van dit archief is overgedragen. Uit belangstelling voor de geschiedenis van de familie van mijn moeder mevrouw A.M.C. Woelderink-Moorrees heb ik deze nalatenschap zo goed mogelijk beheerd. Mijn ervaring in het archiefwezen is mij behulpzaam geweest om dit familiearchief te beschrijven en te ordenen. Daarbij zijn ook de documenten en brieven bij het archief gebleven, die niet theologisch/kerkelijk van aard zijn. Alleen op deze manier blijft het als een geheel bijeen en kan het bijdragen tot een beeld van het familieleven van een typisch protestants domineesgezin in de eerste helft van de 20ste eeuw. Met name de briefwisselingen geven een goede indruk van het leven van vrouwen (veelal ongehuwd) uit domineesgezinnen, die in een vrij vroeg stadium zelfstandig werkend en wonend een waardevolle positie in de samenleving konden innemen. Tot inbruikleengeving aan het Historisch Documentatiecentrum voor het Nederlands Protestantisme is in 2011 besloten, waarna het archief telkens in gedeelten is overgebracht. De inventaris is in het jaar 2017 afgerond.

Het archief is vrij toegankelijk tot en met de stukken uit het jaar 1958, met uitzondering van de nummer 98 t/m 101.

Voor raadpleging van deze stukken en van documenten na 1958 dient men toestemming aan te vragen via het Historisch Documentatiecentrum.

---

⁸ Zie dit archief onder nr. 152.

Inventaris

I. J.G.G.Moorrees 1751-1808

- 1 Album amicorum van J.G.G. Moorrees uit zijn studietijd te Groningen, 1772-1773.
1 deel
NB: Goud bestempelde lederen band waarop de naam J.G.G. Moorrees. Met achttien inschrijvingen, waaronder die van W.S.J. Moorrees, Noviomagus (Nijmegen) 16-2-1773.
- 2 Diploma tot doctor in de beide rechten van de Universiteit te Groningen voor J.G.G. Moorrees, 1773.
1 charter

II. Bernardus Moorrees 1780-1860

- 3 Dictaat 'Analysis Psalmorum Hebraïcorum', z.d., mogelijk 1816.
1 deel
- 4 Aantekeningen en dictaten ter voorbereiding van examens, z.d.
2 deeltjes in 1 omslag
- 5 Rapport van de predikanten van de Nederlands-Hervormde Gemeente te Nijkerk op aanmaning ingezonden bij het classicaal bestuur te Harderwijk n.a.v. de 'Nijkerkse Beroerten', z.d. (c. 1830).
1 katern
- 6 Leerredes en preken van ds. B. Moorrees met onder meer die gehouden bij zijn intrede voor de tweede keer bij de gemeente van Wijk en Aalburg, c. 1830-1849.
5 stukken in 1 omslag
NB: Zie ook de gedrukte documentatie inv. nrs. 146-148.
- 7 Afschriften uit het archief van de kerkeraad te Wijk bij Heusden betreffende ds. B. Moorrees, vervaardigd door mevrouw C.E.Gerretson-Harmsen, c. 1925-1930.
1 omslag

III. J.G.G. Moorrees 1834-1907 en Chr.E. Plaat 1834-1900

- 8-9 Schriften met de aantekeningen van J.G.G. Moorrees van het onderwijs o.m. in het Latijn, Grieks en Hebreeuws, c. 1851-1853.
2 pakken
NB: De voorbedrukte omslagen van de schriften zijn voorzien van afbeeldingen.

- 10 Prijsdiploma van het gymnasium te Nijmegen bij het verlaten van de school voor J.G.G. Moorrees, 185.
1 stuk
- 11 Diploma van het lidmaatschap van het Utrechtse studencorps, 1853.
1 stuk
- 12 Cahier met aantekeningen van bijbelteksten, spreuken en gedichten deels ook aantekeningen uit tijdschriften, 1853-c. 1860.
1 deel
- 13 Schrift waarin de 'groene' studenten een gedicht en familiegegevens hebben geschreven voor J.G.G. Moorrees, 1854.
1 deeltje
- 14 Convocaties van theologische dispuitsbijeenkomsten te Utrecht gericht aan J.G.G. Moorrees, 1856-1857.
1 omslag
- 15 Brief aan J.G.G. Moorrees van H. Slothouber te Doornspijk, en van A. van der Flier te 's-Hertogenbosch 1859 en 1899.
2 stukken
- 16 Preken van ds. J.G.G. Moorrees bij bijzondere aangelegenheden, 1859-1904.
1 pak
Inhoudsopgave :
– Intrede Kockengen en de Haar, 1859.
– Idem Ommen, 1862.
– Idem Maasland, 1867.
– Bevestiging J. van der Meulen te Hedel, 1869.
– Afscheid te Maasland, 1873.
– Afscheid te Dalfsen, 1879.
– Intrede te Uithuizermeden, 1879.
– Afscheid Uithuizermeden, 1892.
– Bevestiging van zijn zoon B. Moorrees te Babiloniënbroek, 1896.
– Idem te Heteren, 1904.
- 17 Leerredes en verdere preken, 1864-1898.
1 omslag
NB: O.a. naar aanleiding van het vijftienvigjarig regeringsjubileum van koning Willem III en de achttienjarige leeftijd van koningin Wilhelmina.
- 18 Schrift met aantekeningen van de teksten waarover en wanneer hij gepreekt heeft, 1879-1906.
1 deel
- 19 Aantekenboekjes met gegevens over catechisanten, verwijzingen naar literatuur e.d., c. 1880.
2 schriftjes in 1 omslag
- 20 Stukken betreffende het beroep van de hervormde gemeente te Uithuizermeden op ds. Moorrees, 1879.
1 omslag

- 21 Brieven van Bernardus en J.B. Moorrees aan hun ouders, het echtpaar Moorrees-Plaat, en hun zusters, 1879, 1892-1899.
1 omslag
NB: De brieven van 1892-1896 zijn door hen geschreven uit Genève, waar ze theologie studeerden.
- 22 Brieven van Nanette Johanna en Maria Clasina Geertruida Moorrees uit Hameln (Duitsland), waar ze op een kostschool zaten, aan hun ouders, met één brief van de ouders aan hen, 1884-1885.
1 pak
- 23 Verdere brieven aan de familie Moorrees te Uithuizermeden, waaronder twee van de weduwe Moorrees- de Pineda te Vianen, en een visitekaartje van professor Doedes, 1883-1888.
1 omslag
- 24 Briefjes en financiële stukken afkomstig van het echtpaar Moorrees-Plaat, 1892-1907.
1 omslag
- 25 Brieven ingekomen bij het echtpaar Moorrees-Plaat van leden van de families Van Hall, Van der Flier en Van der Meulen bij het overlijden van hun zoon ds. J.B. Moorrees, 1899.
1 omslag
- 26 Brieven en kaartjes ingekomen bij het overlijden van mevrouw Chr.E. Moorrees-Plaat te Aalst, 1900.
1 omslag
- 27 Stukken betreffende de verlening van emeritaat en pensioen aan ds. J.G.G. Moorrees, 1906.
1 omslag
- 28 Brieven en kaartjes ingekomen bij mevrouw N.J. Harmsen-Moorrees te Baarn bij het overlijden van haar vader ds. J.G.G. Moorrees, 1907.
1 omslag
- 29 Brieven van mevrouw C.E.Moorrees-Plaat aan haar zuster mevrouw Eykman-Plaat in de pastorie te Steenwijk, 1897-1899.
NB: Met een enveloppe geadresseerd J.B. Moorrees, p/a Eykman te Steenwijk.
- IV A Stukken betreffende B. Moorrees (1866-1931) en A.M.C.H. van Hall (1837-1924)**
- 30 Stukken betreffende de toelating van Bernardus Moorrees tot de opleiding van de Societé Évangélique de Genève, 1892 en de aan hem verstrekte getuigschriften, met een ouder lijstje met opgaven voor het toelatingsexamen van de R.H.B.S. te Groningen, z.d. 1892, 1895.
1 omslag
- 31 Stukken betreffende zijn toelating tot de evangeliebediening in Nederland na het afleggen van een examen, voor het Provinciaal Kerkbestuur van Zeeland, met een gelukwens van zijn broer J.B. Moorrees te Genève, 1895.
1 omslag

- 32 Stukken betreffende de op ds. B. Moorrees uitgebrachte beroepen, het aannemen daarvan en het ontslag daaruit, 1895-1930.
1 omslag
- De aangenomen beroepen betreffen de gemeenten:
    - Babyloniënbroek, 1895.
    - Loon op Zand, 1898.
    - Heteren, 1904.
    - IJsselstein, 1923.
  - De niet aangenomen beroepen zijn afkomstig van de gemeenten:
    - Kaag en Abbenes, 1895.
    - Sirjansland, 1895.
    - Goudriaan, 1895.
    - Scherpenisse, 1898.
    - Oud-Vossemeer, 1898.
    - Pouderoyen, 1900.
    - Lienden, 1908.
    - Elburg, 1918.
    - Arnhem, 1922.
- 33 Stukken betreffende het huwelijk van B. Moorrees en A.M.C.H. van Hall, met één briefje bij de geboorte van hun dochtertje A.M.C. Moorrees, 1896.
1 omslag
- 34 Bewijzen van inschrijving op naam van B. Moorrees in kerkelijke weduwen- en wezen- beurzen, 1896,1897.
1 omslag
- 35 Brieven, (prent-)briefkaarten en telegrammen aan ds. B. Moorrees van zijn vader, van en aan zijn vrouw, van zijn kinderen en van verdere familieleden, 1900-1931.
1 pak
- 36 Alsvoren van andere personen en instellingen, 1910-1931.
1 omslag
- 37 Stukken betreffende de uitslagen van de verkiezingen voor de Tweede Kamer, met kaartjes van de kiesdistricten, alfabetisch register op kamerleden etc., bijgehouden door B. Moorrees, 1884-1916.
1 pak
- 38 Rekeningen en quitancies onder meer voor een abonnement op de 'Schatkamer' en het blad 'Staat en Kerk', orgaan van de Hervormd-Gereformeerde Staatspartij en van boekhandel Daamen in den Haag, 1906-1912 en 1924-1925.
1 omslag
- 39 Diverse persoonlijke stukken, 1888-1924.
1 omslag
- Inhoudsopgave :
- Lidmaatschapskaart en reglement van de IJclub Doetinchem, c.1888.
  - Bewijs van toegang voor een bijeenkomst met de boerengeneraals Botha en De la Reij op 29 sept. 1902 te Arnhem, 1902, met een mini-druk van Het Nieuwsblad voor Nederland over het bezoek van de Transvaalse delegatie aan Nederland.

- Vergunning van het college van B. en W. van IJsselstein voor het berijden van een (motor)rijwiel, 1924.
  - Visitekaartje van ds. Moorrees, c. 1930.
- 40 Brieven en briefkaarten aan mevrouw Moorrees-van Hall van haar broer Maurits van Hall, 1906-1915 haar broer Herman van Hall in Nederlands-Indië, 1906 het echtpaar Dibbits-van Hall, 1908.
1 omslag
- 41 Teksten van toespraakjes gehouden door mevrouw Moorrees-van Hall bij de meisjesvereniging te Heteren, c. 1912-1920.
1 omslag
- 42 Extract uit het testament van Cornelia Elisabeth Plaat te Hilversum vanwege een legaat van f. 3000,- voor ds. B. Moorrees, (1908), 1914.
1 stuk
- 43 Stukken betreffende het twaalfenhalfjarig huwelijk en het vijfentwintigjarig huwelijk van het echtpaar Moorrees-van Hall, 1910 en 1921.
1 omslag
- 44 Brieven van Wim van Hall uit Nederlands-Indië aan zijn zuster en zwager Moorrees-van Hall en zijn nichtje C.E. Moorrees, met foto's, 1921-1922 en 1928-1932.
1 omslag
- 45 Stukken betreffende het graf nr. K 24 gekocht door ds. B. Moorrees op de Algemene Begraafplaats te IJsselstein, met nota's voor de begrafenis van zijn vrouw, 1924.
1 omslag
- 46 Stukken betreffende het protestants-christelijk onderwijs te IJsselstein, 1925-1931, met retroacta, deels gedrukt, 1896 en 1906.
1 omslag
- 47 Oorkonde behorend bij een geschenk aan ds. B. Moorrees van de kerkenraad van IJsselstein, 1930.
1 stuk
- 48 Stukken betreffende de verlening van emeritaat aan ds. B. Moorrees, met een afrekening van de ring IJsselstein van de vacaturegelden, 1930-1931.
1 omslag
- 49 Akte van de verdeling van de nalatenschap van het echtpaar Moorrees- Van Hall, 1931.
1 omslag
- 50 Faire-Parts en visitekaartjes van het echtpaar Moorrees-van Hall, gedrukt, 1893, 1924-1946.
1 omslag
- 51 Twee briefkaarten van B. Moorrees aan zijn zwager H. Harmsen in Sint-Petersburg, vermoedelijk naderhand teruggegeven, 1906.
2 stukken

- 52-54 Brieven ontvangen bij het overlijden van ds. B. Moorrees in 1931.
 52 Gericht aan zijn dochters.
 53 Gericht aan mevr. C. E. Moorrees.
 54 Gericht aan mevr. H. Moorrees.

Archief A.M.C.H. van Hall

- 55 Poëziealbum van A.M.C.H. van Hall, 1884-1893.
 1 deel
 NB: Inliggend een geborduurde boekenlegger.
- 56 Stukken betreffende haar opleiding tot onderwijzeres, het aan haar verleende diploma en een verklaring van inenting tegen de koepokken, 1885-1886.
 1 omslag
- 57 Stukken betreffende haar benoeming en ontslag als onderwijzeres te Groningen, 1887-1895.
 1 omslag
- 58 Brieven aan A.M.C.H. van Hall van familieleden, 1888-1910.
 1 omslag
 NB: Waaronder één van haar grootvader jhr. Rengers Hora Siccama; zie ook inv. nr. 38.
- 59 Boekje 'De gelijkenis van den verloren zoon' van Ernst Müller, vertaald door dr. J. Herderschee, Tiel 1880, met een opdracht van ds. J. van Loenen LLzn. te Hardegarijp b.g.v. het afleggen van de geloofsbelijdenis door A.M.C.H. van Hall op 25 maart 1888. Met een brief van hem, 1888.
 2 stukken
- 60 Pagina's uit het bijbeltje van A.M.C.H. Moorrees-van Hall met haar handtekening en de aantekening dat het haar gegeven was door haar echtgenoot ter herinnering aan de doop van haar dochter Christina Elisabeth en mede aan de doop van haar oudste dochter Anna Maria Catharina, augustus 1898.
 1 omslag
- 61 Bewijs van het recht van eigendom van een grafruimte op de Algemene Begraafplaats te Oosterbeek, afd. A nr. 169, van mevr. Moorrees-van Hall, 1921.
 1 stuk
 NB: Vermoedelijk het graf van moeder Van Hall-Rengers Hora Siccama en haar broer Maurits van Hall die beiden in Oosterbeek overleden zijn.
- 62 Afrekening voor de erven Van Hall vermoedelijk van de nalatenschap van Maurits van Hall, ongehuwd overleden in 1915, over de jaren 1921-1923, 1924.
 1 stuk

- IV B   Johannes Burghardus Moorrees (1870-1899), Roeloffina Geertruida Moorrees (1861-1931), Nanette Johanna Moorrees (1863-1925), Jeanette Henriette Elisabeth Moorrees (1868-1946)**
- 63   Bericht van de secretaris van de Algemene Synode van de Nederl. Hervormde Kerk aan J.B. Moorrees, dat hij het kerkelijk examen moet afleggen voor het Provinciaal Kerkbestuur van Noord-Brabant, met twee brieven van zijn moeder, 1892 en z.d., een briefkaart van zijn broer Bernardus Moorrees, c. 1897 en het geboortekaartje van een kind van ds. Meynen, 1896-1898.
1 omslag
- 64   Enkele ingekomen stukken bij de dames R.G. en N. J. Moorrees, 1911-1916.
1 omslag
- 65   Twee aantekenschriftjes van J.H.E. Moorrees, voornamelijk van financiële aard en met gecopiëerde gedichten, c. 1880-c. 1890.
1 omslag
- 66   Brieven aan J.H.E. Moorrees van familieleden en vrienden, c. 1880-1890 en 1930-1940.
1 pak
- 67   Stukken betreffende de nalatenschap van J.H.E. Moorrees, met brieven van mevrouw C.E. Gerretson-Harmsen aan haar nichten C.E. en H. Moorrees, 1947-1948.
NB: Archiefbescheiden van A.M.C. Moorrees 1896-1958, zie archief Woelderink.
- V.A.   Christina Elisabeth Moorrees 1898-1991**
- 68   Poëziealbum met een losliggend gedicht en gedroogde bloempjes, 1906-1915.
1 deeltje
- 69   Brieven aan C. E. Moorrees-en in 1913 tevens aan haar zuster A.M.C. Moorrees- van haar (hun) ouders, met incidenteel ook briefjes van de andere kinderen uit dit gezin, 1909-1931.
1 pak
- 70   Brieven van Therèse van Hall en Maurits van Hall aan hun nichtje C.E. Moorrees, 1910-1921.
1 omslag
- 71   Extract uit het geboorteregister van de gemeente Meeuwen d.d. 13-8-1898 betreffende de geboorte van C. E. Moorrees,1913, en een bewijs van koepokinenting, 1901.
2 stukken
- 72   Schoolrapporten, en stukken betreffende examens en behaalde diploma's van C. E. Moorrees, 1914-1930.
1 omslag

- 73 Boekje met aantekening van verjaardagen en andere familiegegevens, een adressenboekje en een kleine zakagenda voor het jaar 1945, c. 1915-c. 1940 en 1945.
3 deeltjes in 1 omslag
- 74 Teksten geschreven door ds. B. Moorrees in het boekje 'Uit de diepte' door 'Nelly' b.g.v. de belijdenis van zijn dochters A.M.C. en C. E. Moorrees, met een handgemaakte boekenlegger, 1918.
1 omslag
- 75 Getuigschriften van goed zedelijk gedrag voor C.E.Moorrees, 1918-1936.
- 76 Schetsboekjes van C.E. Moorrees, waarvan één ook met papierknipwerk, en één met tekeningen van de pastorie en tuin te Heteren en verdere tekeningen, c. 1920-c.1945.
1 pak
- 77 Akte van schuldbekentenis voor een renteloos voorschot voor het voltooien van haar opleiding verstrekt door het Fonds Sonnevank van de Industrieschool voor meisjes in Den Haag, 1923-1929.
1 stuk
- 78 Aantekeningen, dictaten, literatuuropgaven, gemaakt en gebruikt bij de opleiding, met een ontwerp voor de indeling van een klaslokaal, 1915-1930.
1 pak
- 79 Akten van aanstelling en ontslag als lerares en adjunct-directrice, met stukken over salariering en pensionering, 1925-1963.
1 pak
  - Vakschool voor vrouwen- en kinderkleding te Amsterdam, 1925-1928.
  - Bredasche Kook- en Huishoudschool, 1928-1931.
  - Chr. Nijverheidsschool voor meisjes te Bodegraven, 1931-1936.
  - Christelijke Huishoud- en Industrieschool te Rotterdam-Zuid, 1936-1963.
- 80 Ingekomen en uitgegane stukken m.b.t. de scholen en het onderwijs, voornamelijk Rotterdamsche periode, 1924-1963.
1 omslag
NB: Hieronder stukken betreffende het overlijden van de oud-directrice mej. O.A. van Loghem, 1949, met een foto van het aan haar gewijde gebrandschilderde raam in de school.
- 81 Stukken, meest gedrukt, ontvangen als lerares en lid van de directie van de 1^e Christelijke Huishoud- en Industrieschool te Rotterdam-Zuid, 1943-1964.
1 omslag
- 82 Stukken betreffende het bestuur van het Christelijk Nijverheidsonderwijs te Rotterdam en de Vereniging voor Christelijk Nijverheidsonderwijs, deels gedrukt, 1941-1979.
1 pak

- 83 Stukken betreffende het jubileum van de 1^e Christelijke Huishoud- en Industrieschool aan het Ericaplein te Rotterdam in 1958, met foto's, ook van andere jaren, c. 1950-1960.
1 omslag
- 84-91 Stukken betreffende de activiteiten van C.E. Moorrees in de Zuiderkerk gemeente in Rotterdam-centrum, 1936-1956.
2 pakken en 5 omslagen
- 84 Twee schriften met gegevens over de bloemengroeten, 1938-1944.
- 85 Twee schriften met de liturgieën van de kerkdiensten, ondertekend door de predikanten, 1938-1940.
- 86 Aan medewerkers van de Zuiderkerkgemeente uitgegane circulaire, gedrukte orde's van dienst e.d., 1936-1954.
- 87 Maandbladen van de Zuiderkerkwijk, 1936-1941 en incidenteel, 1946, 1948 en 1956.
- 88 Persoonlijke stukken o.a. betreffende de Commissie van ontvangst, 1937-1944.
- 89 Van de kerk uitgegane groeten en ander materiaal met afbeeldingen, c. 1937-1956.
- 90 Krantenknipsels m.b.t. activiteiten in de Zuiderkerk, c. 1937-1940.
- 91 Documentatie, deels gedrukt, betreffende de predikant van de Zuiderkerk, ds. W.A. Zeydner en zijn vrouw mevr. Zeydner-Harmsen, een nicht van C.E. Moorrees, 1939-1973. 1 omslag
- NB: Hierbij het boekje 'Een waiende Kipas', Den Haag 1948, door de auteur W.A.Zeydner aangeboden aan C.E. Moorrees.
- 92 Persoonsbewijs, paspoort, lidmaatschapskaarten e.d., c. 1940-1980.
1 omslag
- 93 Tekst van de toespraak van C.E. Moorrees bij het huwelijk van A.M.C. Moorrees met ds. J.G. Woelderink, geschreven en getypt, met een menu van het diner, 1936.
1 omslag
- 94 Financiële stukken, zoals rekeningen van aankopen, en een spaarbankboekje, 1945-1990.
- 95 Getuigschrift van het C.N.V. voor het 25-jarig lidmaatschap en de uitreiking van het gouden insigne, c. 1960.
1 stuk
- 96 Brieven gericht aan C.E. Moorrees (en / of H. Moorrees) bij de ziekte en het overlijden van hun zuster A.M.C. Woelderink-Moorrees, 1958.
1 omslag
- 97 Stukken betreffende het pand Steniahof 136 te Zeist, gekocht in 1962 en verkocht in 1974, met brieven over andere woningen, 1961-1974.
1 omslag
- 98 Stukken betreffende het overlijden van C.E. Moorrees, met condoleantiebrieven en de liturgie voor de gedachtenisdienst in Rhenen, 1991.
1 omslag

- 99 Stukken betreffende de behandeling van de boedel van C.E. Moorrees door haar executeur-testamentair notaris Fierst van Wijnandsbergen te Wageningen, met stukken inzake de belastingen, 1984-1991.
1 omslag
NB: Berust bij de familie
- 100 Stukken betreffende het bewindvoederschap voor haar broer kapitein der Artillerie J.G.G. Moorrees, met van hem afkomstige stukken in verband met de demobilisatie van het Nederlandse leger, 1940-1946.
1 pak
- 101 Stukken alsvooren in financiële zaken hangende het proces tussen J.G.G. Moorrees en zijn vrouw J.G.A.M. Klene, 1941-1942.
1 omslag
- 102 Stukken betreffende de krijgsgevangenschap van J.G.G. Moorrees, 1942-1943.
1 omslag
- 103 Briefwisseling van C. E. Moorrees met mr. W.J.H. Dons en echtgenote te Amsterdam, aanvankelijk betreffende de positie van haar broer J.G.G. Moorrees, naderhand ook van persoonlijke aard, 1940-1946, 1951.
1 omslag
NB: Mr. Dons overleed in april 1945; zie ook bijgevoegd briefje van G.van Dijk uit Lekkerkerk d.d. 17-4-1945.
- 104-106 Brieven van A.M.C. Woelderink-Moorrees aan haar zuster, 1912-1958.
3 pakken
104 Voor haar huwelijk, 1912-1936.
105 Periode Ouderkerk a/d IJssel, 1936-1946.
106 Periode daarna, 1947-1958.
- 107 Brieven van J.G.G. Moorrees, deels aan zijn zusters C.E. en H. Moorrees samen, 1919-1946, 1958 en z.d.
1 pak
- 108-109 Brieven van H. Moorrees, 1920-1972.
2 pakken
- 110 Brieven van leden van de families Campert en Leyh, 1936-1982.
1 omslag
- 111 Brieven van leden van de families Dibbits, 1913-1986.
1 omslag
- 112 Brieven van leden van de families Gerretson-Harmsen en van 't Hoff-Harmsen, c. 1922-1988.
1 omslag
- 113 Brieven van leden van de familie Zeydner, 1939-1991.
1 omslag

- 114 Brieven van leden van de families Wüstenhof en Wymenga, met een blad uitgegeven t.g.v. het huwelijk van Marie Wüstenhoff met George Henniker Wright in 1914, 1914, 1921-1985.
1 omslag
NB: Zie ook inv. nr.: 170.
- 115 Brieven, briefkaarten e.d. van de kinderen uit het gezin Woelderink, 1930-c. 1960.
1 omslag
- 116 Verder ontvangen brieven, waaronder van mej. H.A.G. Zoete 1929-1974 en mej. G. J. Woelderink, 1961-1969.
1 pak
- 117 Historisch genealogische correspondentie en aantekeningen betreffende de families Van Hall en Moorrees, c. 1900, 1943-1945, 1977 en 1981.
1 omslag
- 118-123 Reisverslagen van vacantiereizen met haar zusters, met prentbriefkaarten, foto's en tekeningetjes, 1929-1944.
118 Köningswinter en de Rijn, 1929.
119 Walcheren.
120 Londen en Bury St. Edmunds, 1933.
121 Zuid-Limburg, 1934.
122-123 Kleine uitstapjes in Nederland, 1943-1944.

V.B. Hermine Moorrees, 1904-1981

- 124 Rapporten en stukken betreffende het eindexamen van de Christelijke kweekschool voor onderwijzeressen te Zetten, met een paar rekeningen inzake het onderwijs, 1919-192.
1 omslag
- 125 Brieven van haar ouders in de periode dat ze de opleiding te Zetten volgde, met een brief van het hoofd van de lagere school te Zetten C.J. van der Ent bij het overlijden van haar moeder, 1919-1924.
1 pak
- 126 Akten van bekwaamheid voor het lager onderwijs van H. Moorrees, 1923-1941.
1 omslag
- 127 Akten van benoeming en ontslag bij het lager onderwijs, met bewijzen van goed gedrag, vaststelling pensioengrondslag en enkele salaris jaaroverzichten, 1924-1966.
- 128 Brieven en briefkaarten van C. E. Moorrees aan haar zuster H. Moorrees, 1927, 1932, 1939-1941, 1954, 1957-1974.
1 pak
- 129 Verdere ingekomen brieven en kaarten van o.a. ds. W. A. Zeydner, Mej. R. Breughom de Haas, Mlle van der Beke Callenfels en familie Friedhelm Kind uit Vollmershausen (Duitsland), c. 1930-1977.
1 pak

- 130 Brieven van haar zuster A.M.C. Woelderink-Moorrees, en één brief van haar broer J.G.G. Moorrees, 1937-1941 en 1954.
1 omslag
- 131-132 Fotoalbum van een enkele reis en van de familie en losse schoolfoto's periode Polsbroek, Vianen en Rhenen, met het programma van de 40jarige jubileumviering van de Christelijke School aan de Achterbergse Straatweg in Rhenen, c. 1930-1962.
1 deel en 1 omslag
- 133 Financiële stukken, waaronder twee spaarbankboekjes, alsmede een zwemdiploma, 1934-1981 en 1934.
1 omslag
- 134 Gastenboek van H. Moorrees, voornamelijk periode bewoning Hogelandseweg 29 te Vianen, 1939-1956.
1 deel
- 135 Gedrukte tekst uitgegeven door de Ned.Hervormde gemeente te Vianen voor het jaar 1941, ontleend aan psalm 143 : 9 en dankbetuiging voor twaalfjarige arbeid aan de Zondagschool te Vianen voor H. Moorrees, 1940/41 en 1951.
1 omslag
NB: Toegevoegd een menu met handtekeningen, onduidelijk of die hierbij hoort.
- 136 Opstel over Maarten Luther, vermoedelijk tekst van een voordracht voor de afdeling Rhenen van de Nederl. Chr. Vrouwenbond, met aantekeningen betreffende deze afdeling, 1954-1955.
1 omslag
- 137 Paspoorten en testamenten van H. Moorrees, 1933-1972.
1 omslag
- 138 Fotoalbum van een reis naar Herborn van de drie zusters Moorrees, 1958.
1 ringband
- 139 Stukken betreffende het rijbewijs en auto's, 1968-1980.
1 omslag
- 140-142 Stukken betreffende het 45-jarig jubileum als onderwijzeres van H. Moorrees, tevens haar afscheid te Rhenen, met felicitatiebrieven, 1969.
2 delen en 1 omslag
- 143-144 Stukken betreffende het overlijden en de uitvaartdienst van H. Moorrees, 1981.
1 omslag
- 145 Stukken betreffende haar nalatenschap beheerd door C.E. Moorrees, 1981-1984.
NB: Berust nog bij de familie.

VI. Gedrukte documentaire bronnen

- 146 Leerredenen van ds. Bernardus Moorrees, uitgegeven door J.H. den Ouden te Amsterdam, 1832-1838.
1 band
- 147 Praktikale Beschouwingen van het gesprek des Zaligmakers met de Samaritaanse vrouw door ds. B. Moorrees, uitgegeven door J.H. den Ouden, Amsterdam 1841.
1 deel
- 148 Leerredenen van ds. B. Moorrees, zonder vermelding van datum en uitgever, c. 1840-1850.
1 band
- 149 Rouwbrieven van leden van de familie Moorrees, 1899-1967.
1 omslag
- 150 Kerkklanken, orgaan van de Ned.Herv. Gemeente te Bodegraven, met de overlijdensadvertentie van ds. B. Moorrees, toegevoegd een dagblad artikel (Reform. Dagblad) uit 1980 betr. ds. B. Moorrees sr. 21-11-1931.
1 stuk
- 151 J. van der Baan, Het 75-jarig jubileum van de Christelijk Nationale school te Heteren, Zeist 1937.
1 deeltje
- 152 Gedenkboekje van de vereniging 'De Christelijke Normaalschool' te Zetten, 1864-1964, uitgegeven door de vereniging van oud-leerlingen de 'Zonclub', 1964.
1 deeltje
NB: Met een inlegvel betreffende de Vluchtheuvelgemeente te Zetten
- 153 Enkele stukken betreffende de bewegingen 'Kerkopbouw' en 'Kerkherstel', 1937, 1941.
1 omslag
- 154 Beknopte biografie van C.E. Moorrees opgesteld door B. Woelderink, 2005.
1 stuk

VII. Stukken betreffende verwante families

- 155 Gedicht op het vijftigjarig huwelijk van ds. S. Hanewinkel en A.J. von Schmidt auf Altenstadt, gedrukt bij G. de Pinéda te Heusden, 21 oktober 1848.
1 stuk
- 156 Geschenk aan de jonge lidmaten, brochure van Nicolaas Beets, vierde druk, Utrecht z.d., met voorin een inscriptie van J. Rengers Hora Sicama voor A.M.C.H. van Hall te Hardegarijp, Oosterbroek 10 maart 1888.
1 stuk

- 157 Gedichten geschreven door Therèse van Hall, deels overgeschreven door haar zuster A.M.C. Moorrees-van Hall, met een exemplaar van het Domburgsch Badnieuws d.d. 4-7-1908, waarin een afgedrukt gedicht, 1907-1908 en z.d.
1 omslag
- 158 Brieven aan Therèse van Hall van de familie Moorrees-van Hall, 1914, 1920-1921.
1 omslag
- 159 Paspoort van J.B. Plaat voor een reis van Amsterdam naar Hamburg, met dorsale verklaringen, 1820-1821.
1 stuk
- 160 Geschreven en gedrukte bladmuziek voor piano afkomstig van de families Van Hall en Rengers Hora Siccama, z.d.
1 omslag
  - Souvenir d'Oosterbroek door C.J.J. Verbroeck.
  - Stürm-Marsch Galop door Bilse.
  - Galop door H.R. Reinhold.
  - Sneeuwvitje; Assepoester. Twee dramatische sprookjes bewerkt voor zang en piano, z.d., uitgegeven door H.A.M. Roelants te Schiedam.
- 161 Briefkaarten van verschillende personen aan leden van de familie Harmsen, 1905-1918.
NB: Met afbeeldingen van de R.K. Kerk te Heteren, ridderhofstad Gunterstein te Breukelen en kasteel Oudaen te Breukelen.
- 162 Brieven van Nanette Johanna Moorrees te Aalst aan haar verloofde Hermannus Harmsen in Sint-Petersburg, 1893.
1 pak
NB: Overgedragen door mevrouw Van 't Hoff.

VIII. Fotodocumentatie

- 163 Portretfoto's van ds. J.G.G. Moorrees, atelier Van der Heijden Amsterdam en van zijn vrouw Chr. E. Plaat, atelier Fr. J. von Kolkow, Groningen, beiden c. 1880; foto van drie van hun dochters in een Tilbury, atelier J.B. Mulder, Groningen c. 1890; foto van mevrouw Moorrees-Plaat met haar kleindochter C.E. Harmsen, c.1899; foto van de pastorie in Uithuizermeden, atelier S. Goudsmit, z.d. en foto van de achterzijde van de pastorie te Aalst, c. 1890; c. 1880-1890.
1 omslag
- 164 Portret en groepsfoto's van ds. B. Moorrees in jeugd en studententijd in Groningen en Genève, c. 1885-1895, met een groot formaat groepsfoto uit Genève.
1 omslag
- 165 Portretfoto's van het echtpaar Moorrees-van Hall, met één pasfoto, c. 1920-1925 en foto's van hun kinderen, c. 1915.
1 omslag

- 166 Groepsfoto van een niet nader bekende bijeenkomst van vermoedelijk predikanten, waaronder ds. B. Moorrees, c. 1910, en twee van het jubileum van de Christelijke lagere school te IJsselstein, met in het midden zittend de voorzitter ds. B. Moorrees en rechts achter hem staand, o.a. zijn dochter A.M.C. Moorrees die als onderwijzeres aan deze school verbonden was, c. 1930 en een foto van de Nederlands Hervormde stadskerk van IJsselstein, c. 1920.
1 portefeuille
- 167 Foto's van Chr. E. en van H. Moorrees in de schoolklassen tijdens hun opleiding en later als onderwijzeres/lerares, c. 1910-1925.
1 omslag
- 168 Portret foto's van het echtpaar ds. J. Gunning-Plaat (tweemaal), ds. B. Zoete en mevrouw M. van der Flier-Gunning, z.d. midden 20ste eeuw.
1 omslag
- 169 Foto's van de pastorie te Heteren, 1969 en c. 1985 en één foto met een gedenksteen waar de naam van ds. B. Moorrees op te lezen is, z.d.
1 omslag
- 170 Foto van het bruidspaar Henniker Wright-Wüstenhoff, met bruidsmeisjes en -jonkers, 1914.
1 stuk
NB: Zie ook inv. nr. 114.
- 171 Foto van het echtpaar Carel Wüstenhoff-Marie Moorrees, c. 1925.
1 stuk